

POSTANOWIENIE

22 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

na posiedzeniu niejawnym 22 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa N.N.

przeciwko M.N.

o rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy we Włocławku

postanowieniem z 2 lipca 2025 r., I C 408/25,

o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy,

**odmawia oznaczenia sądu, przed który należy wytoczyć
powództwo.**

(R.N.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 2 lipca 2025 r. Sąd Okręgowy we Włocławku zwrócił się do Sądu Najwyższego o oznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy z powództwa N.N. przeciwko M.N. o rozwód.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 45 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy oznacza sąd, przed który należy wytoczyć powództwo, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy nie można ustalić właściwości miejscowej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie z treści pozwu jednoznacznie wynika, że żadna ze stron nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie o rozwód właściwość miejscową należy ustalić na podstawie art. 41 k.p.c., zgodnie z którym powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sądem, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w tym okręgu ma jeszcze miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniano już, że oznaczenie na podstawie art. 45 k.p.c. sądu właściwego do rozpoznania powództwa, będzie uzasadnione dopiero w razie jednoznacznego stwierdzenia, że żadna ze stron nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c. (m.in. postanowienia SN: z 26 stycznia 2022 r., III CO 125/22, z 11 stycznia 2024 r., III CO 1098/23 i z 7 lutego 2025 r., III CO 59/25).

Wbrew ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie nie ma potrzeby oznaczenia sądu właściwego. Z treści pozwu wynika, że pozwany zamieszkuje na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w I. Można zatem ustalić sąd właściwy, na podstawie miejsca zamieszkania strony pozwanej, zgodnie z art. 41 zd. 2 k.p.c.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Małgorzata Manowska

(M.M.)

[SOP]